

Zahrada v pražském Veleslavíně prošla totální rekonstrukcí společně s funkcionalistickou vilou ze čtyřicátých let. Vstup do domu se přesunul na úroveň patra směrem na západ. Růže (*Rosa canina*) v okolí domu byly odstraněny a vystřídaly je popínavé vísťárie čínské (*Wisteria sinensis*)

Lesní stín v království vody a lučních květin

Přírodní zahrady mají své osobité kouzlo. Majitelé pozemku se ovšem musejí s prastarými zákony vegetace shodnout. Pouze tak může vzniknout harmonický vztah člověka s přírodou.

Volba stromů a rostlin respektuje vegetaci odpovídající dané lokalitě. Stín tvoří zejména prastarý buk lesní (*Fagus sylvatica*). Duší zahrady je přírodní jezírko s atraktivní kombinací stálezelených i opadavých dřevin a travin v družích

Zahrada v pražském Veleslavíně vypráví příběh o majitelích, kteří přírodě rozumějí. Navázali na nedaleký smíšený les a vytvořili přátelskou zahradu, prostor plný přirozené krásy a specifických vůní. Co na tom, že všechny jedlé keře (borůvky, maliny, rybíz, angrešt) musíte hledat – jsou protkány ostatními keři a vytvářejí přírodní živé ploty. Zahradu lemují vyšlapané cesty okolo louky a vodního království, stín vytváří zejména prastarý buk, který je němým svědkem zahradních proměn u rodinné vily ze čtyřicátých let minulého století.

Původní zastíněná lesní zahrada

Zahrada nebyla udržovaná několik desetiletí. Rostlo tady divoce ostružiní a tvořilo společně s habry jakousi „posuvnou“ hranici pozemku. Spolu s dominantním starým bukem krásily daný prostor také borovice, smrky, břízy a olše. Kolem domu a v jeho blízkém okolí se divoce pnuly plané růže. Lesní minikrajinu evokovaly záhonky s opadavými keři, pod nimiž se původně nacházely trvalky, ozdobné kapradiny a cibuloviny, kvetoucí v zimě nebo v časném jaru. Více než 1 000 metrů čtverečních plochy v „přirozeném“ růstu se postupně měnilo v neprostupnou houštinu. Dařilo se kromě takzvaných náletových křovin a stromů

i rostlinám se sníženými nároky na světlo a rostlinám, které odkvetly dříve, než se stromy a keře zcela olistily. Zahrada se stylovou funkcionalistickou vilou připomínala tajemný pohádkový prostor, který čekal na svého zachránce.

Rekonstrukce zahrady společně s domem

Rekonstrukci zahrady naplánovali mladí manželé společně s domem. Nejprve provedli rozsáhlé terénní úpravy, aby zahrada skutečně navazovala přímo na les a byla jeho volným pokračováním. Vstup do domu se přesunul na úroveň patra, směrem na západ; růže

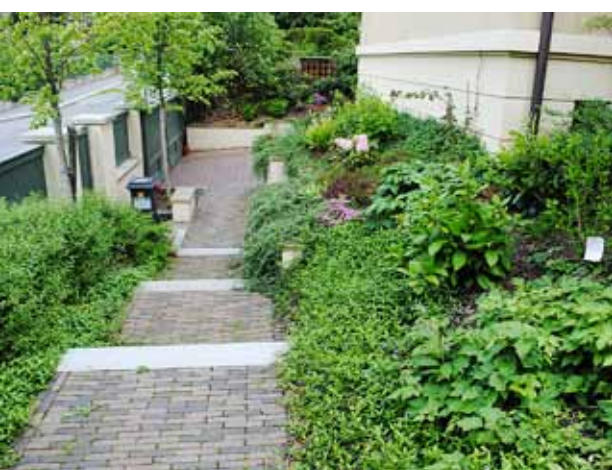
Průchod ze zahrady k západní straně domu budou zdobit rozkvetlé popínavé vistárie čínské (*Wisteria sinensis*)

Vchod do domu byl při rekonstrukci posunut na úroveň patra. Je to jeden z nejdůležitějších prvků dané kompozice; nesmí zde chybět stálezelené rostliny ani ozdoba na dveřích

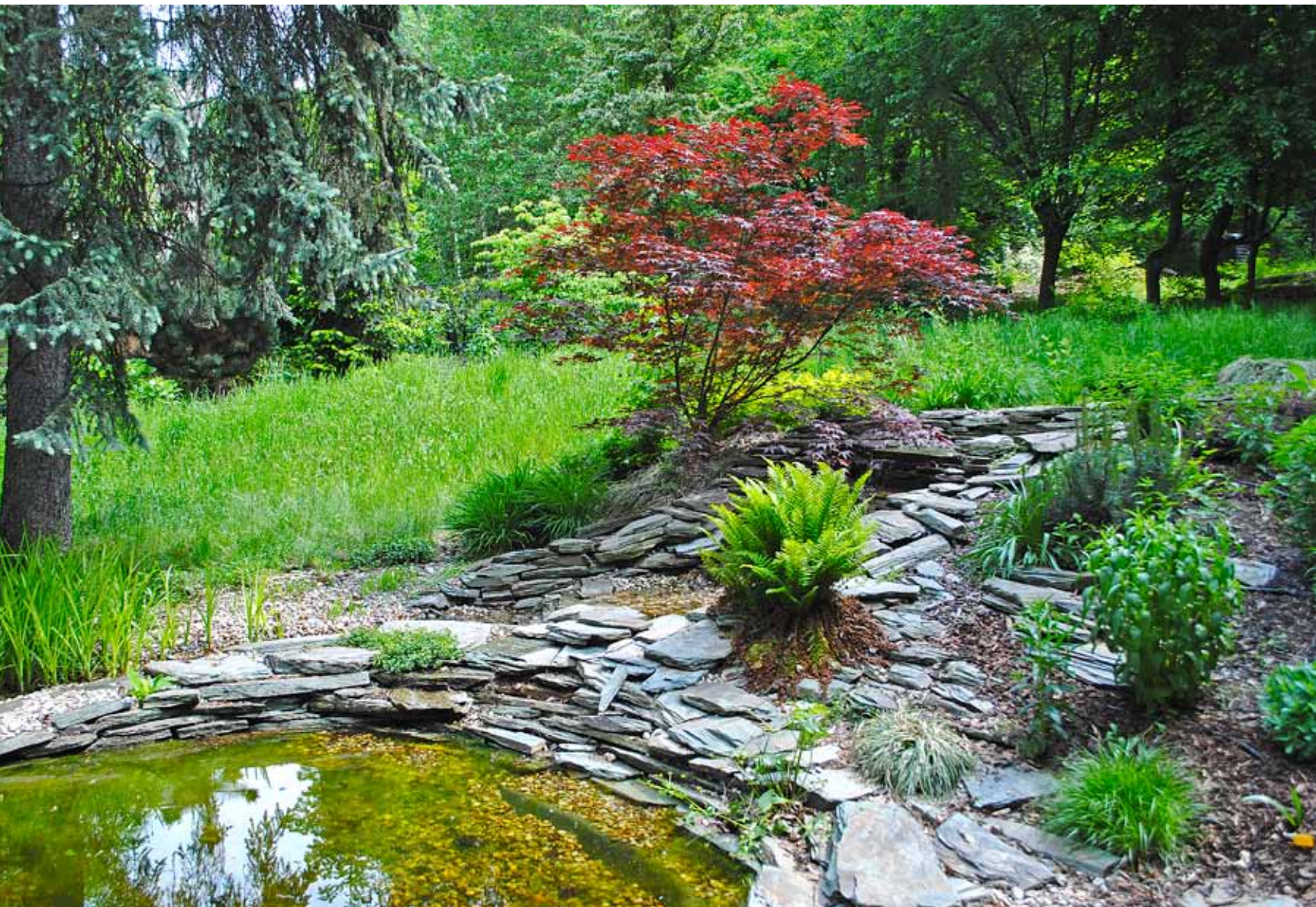
Azalky (rododendrony, pěnišníky) se hodí do každé zahrady. Patří do čeledi vřesovcovité (*Ericaceae*) a mají nespočet odrůd. Nejmenší druh dorůstá 10 až 100 cm výšky a největší, *R. giganteum* může být více než 30 metrů vysoký

Vrbu (*Salix*) ponechali majitelé zahrady na původním místě. Na doporučení zahradníků ji však výrazně ořezávali do „skromnější“ podoby v jarním období, kdy jsou pruty omlazené a pružné

Okolo rodinné vily doporučili zahradníci okrasné osázení trvalkami, travinami a nižšími keři. Najdeme tady i krokusy, tulipány i narcisy

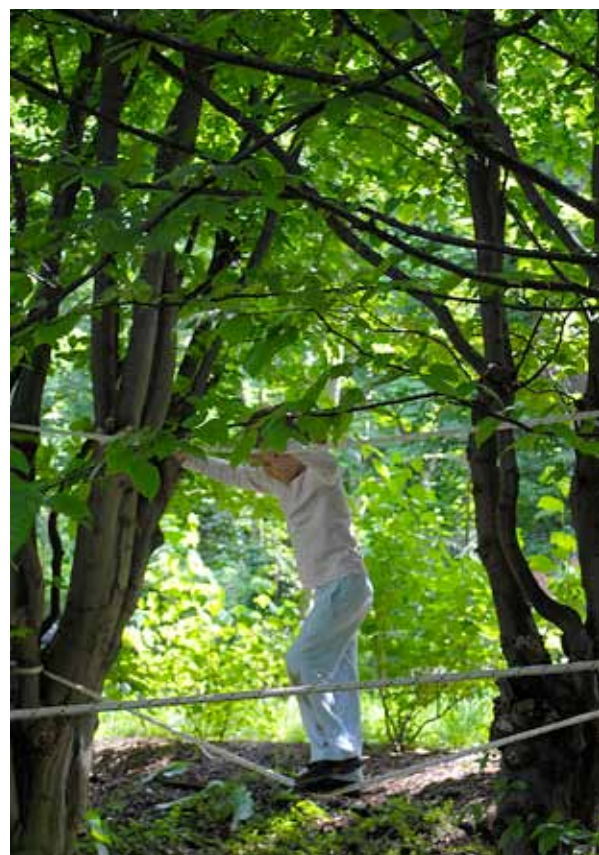

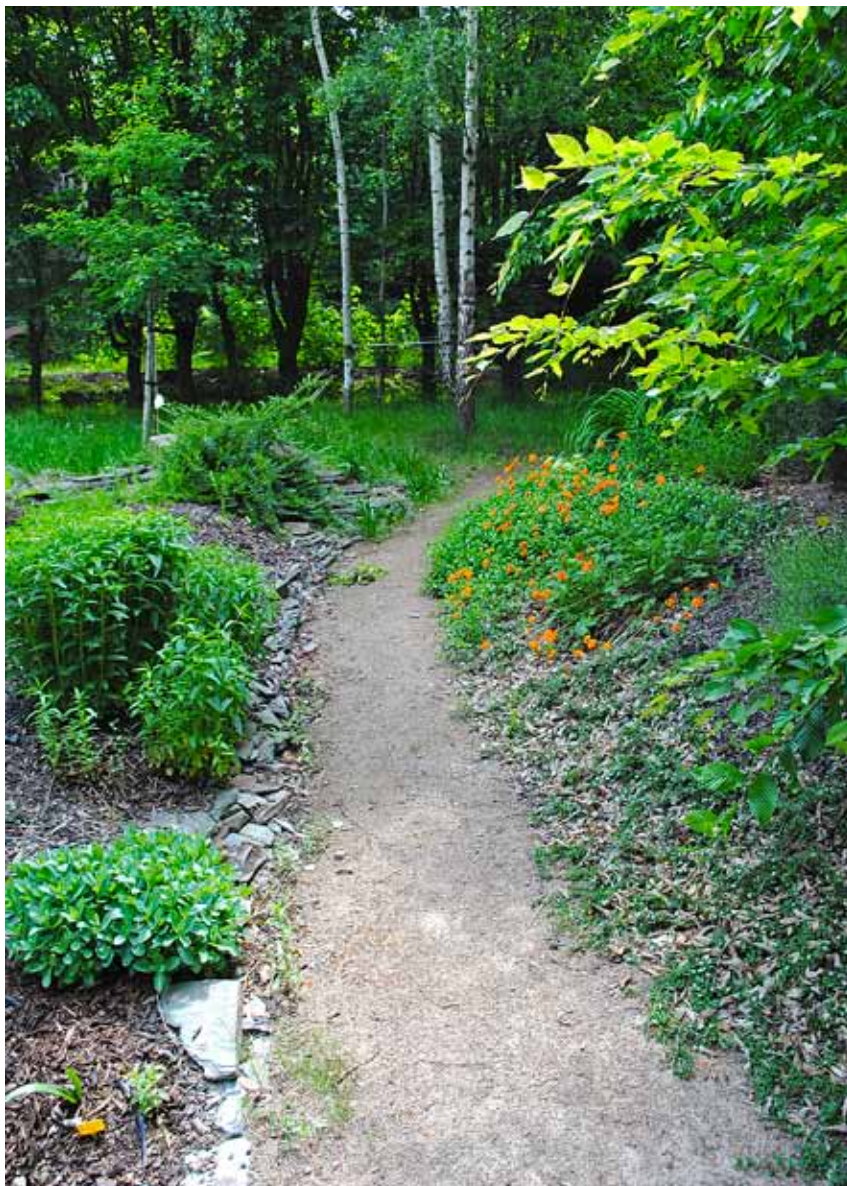
Duší lesní zahrady je přírodní jezírko. Vlastní vodní plocha představuje asi 15 metrů čtverečních a výškový rozdíl centrální části je využit pro stavbu vodopádu, který poskytuje zajímavý vizuální i zvukový efekt. Vše je osázeno kombinací stálezelených i opadavých dřevin a travin v druzích, včetně různých podsadbových rostlin, kapradin, trvalek a rododendronů

V těsné blízkosti domu v návaznosti na prostornou terasu najdeme zastřešené zahradní posezení, které voní bylinkami

Herní prvky jsou v zahradě přirozenou a nerušící součástí a mění se s potřebami dětí. Najdeme tu lanovou dráhu v nízkých korunách stromů, na jejíž realizaci stačilo pouze dlouhé lano. Samozřejmostí je pískoviště, houpačky a houpací sítě, zavěšené na trámu pod zahradním domkem a na větvích stromů

Část zahrady je oddělena přírodními pěšinami a jižně od trávnikového svahu nabírá ryze přírodní styl s minimální údržbou – lze spatřit divoce rostoucí keře, ovocné stromy, břízy bradavičnaté, smrky a různé druhy popínavek, trvalek, půdopokryvných rostlin a cibulovin

Výsadbu je nutné podřídit stinnému prostředí zahrady. Osázení na severní straně tvoří převážně keře, které svými kořeny zpevňují svah. Ptačí zob, lípy a habr modelují živý plot. Svah volně navazuje na travnatou plochu u domu. Při realizaci použili majitelé standardní trávnickový koberec

(*Rosa canina*) v okolí domu byly odstraněny a vystřídaly je popínavé vistárie čínské (*Wisteria sinensis*), nádherně kvetoucí, mohutné, rychle se rozrůstající, dřevité liány. Následoval přirozený a jednoduchý výběr rostlin, který se při realizaci a po konzultaci se zahradníky postupně rozšiřoval (viz rámeček). Volba stromů a rostlin vždy respektovala vegetaci odpovídající dané lokalitě. Zůstaly hlavní dominanty – prastarý buk lesní (*Fagus sylvatica*), vrba (*Salix alba*), která se musela omladit, a několik dalších solitérních stromů, zejména bříza bradavičnatá (*Betula pendula*) a smrk (*Picea*). Příbylo přírodní jezírko, objevily se

nové cesty, louka, kvetoucí trávník i další (zejména) ovocné stromy. Středem zahrady se stalo vodní království s atraktivní kombinací stálezelených i opadavých dřevin a travin v družích. „Velmi důležité pro nás bylo, aby zahrada byla přátelská k dětem, aby si v ní rády hrály. Nechtěli jsme, aby byly izolované v dětském koutku,“ vysvětlují záměry majitelé zahrady. „Děti jezírko s potůčkem milují. Pozorují v něm rybičky, běžné jsou návštěvy kachního páru a rozličných ptáků. Děti se v potoce brouzdají a s oblibou v něm perou i prádlo,“ dodávají majitelé. Je patrné, že herní prvky jsou v zahradě zcela přirozenou a nerušící součástí a mění se

s potřebami dětí. Najdeme tu lanovou dráhu v nízkých korunách stromů, na jejíž realizaci stačilo pouze dlouhé lano. Samozřejmostí je pískoviště, houpačky a houpací sítě, zavěšené na trámu pod zahradním domkem a na větvích stromů. Na prostorné terase z hladkého kamene děti malují křídou barevné obrazce a hrají si. Mají tady i malé zahrádky se záhony, o které se starají. Pokud byste však na zahradě ve Veleslavíně hledali klasické záhony, nenajdete je. Stejně jako jedlé keře (borůvky, maliny, rybíz, angrešt). Jsou propleteny s ostatními keři, a musíte je tak trochu (ostatně jako všechno v této zahradě) hledat.

NĚKTERÉ STROMY A KEŘE

Buddleia davidii | Buddlejia davidova
Betula pendula | Bříza bradavičnatá
Cornus alba | Svida bílá
Carpinus betulus | Habr obecný
Corylus avellana | Líska obecná
Cotinus coggygria | Ruj vlasatá
Ligustrum vulgare | Ptačí zob

NĚKTERÉ OVOCNÉ STROMY A KEŘE

hrušeň, jabloň, mišpule, meruška, broskev,
 josta, maliny, rybíz, zimolez

POPÍNAVKY

Hydrangea petiolaris | Hortenzie popínávací
Hedera helix | Břečtan popínavý
Parthenocissus tricuspidata | Přísavník trojčipý

TRAVINY A KAPRADINY

Deschampsia caespitosa | Metlice
Carex grayi | Ostřice
Dryopteris dilatata | Kapraď rakouská

TRVALKY, PODPOKRYVNÉ ROSTLINY A CIBULOVINY

Mentha | Máta
Hosta fortunei | Hosta
Anemone hupehensis | Sasanka japonská
Helleborus sp. | Čemeřice
Myosotis sylvatica | Pomněnka lesní
Pachysandra terminalis | Pachysandra vrcholová
 Krokusy, tulipány, narcisy

Svěží les a květinová louka

Okolo rodinné vily doporučili zahradníci okrasné osázení trvalkami, travinami a nižšími keři. Osázení na severní straně tvoří převážně keře, které svými kořeny zpevňují svah. Ptačí zob, lípy a habr modelují živý plot. Vše je doplněné stínomilnými trvalkami, které jsou pro tento druh zahrady ideální. U jižní fasády domu hodlají majitelé vysázet kromě jiného i mnohokvěté růže s travinami a levandulí. „Růže kvetou od června do zámrazu a s travinami postupně vytvoří pěkný zimní efekt při pohledu z okna. Rostliny proto na podzim neseřezáváme, ale ponecháváme je z estetických důvodů až do konce února nebo počátku března, kdy je ostříháme,“ vysvětlují. V těsné blízkosti domu v návaznosti na prostornou terasu najdeme zastřešené zahradní posezení, které voní bylinkami. Svah volně navazuje na travnatou plochu u domu. Při realizaci použili majitelé zahrady standardní trávnický koberec, který nechávají přirozeně růst. Kvetoucí trávník (45 m²) a květinová louka (150 m²) jsou intenzivně používané části zahrady a měly by být podle slov majitelů zahrady co nejkrásnější. Květinová louka je pečlivě naplánovaná a založená tak, aby byla údržba co

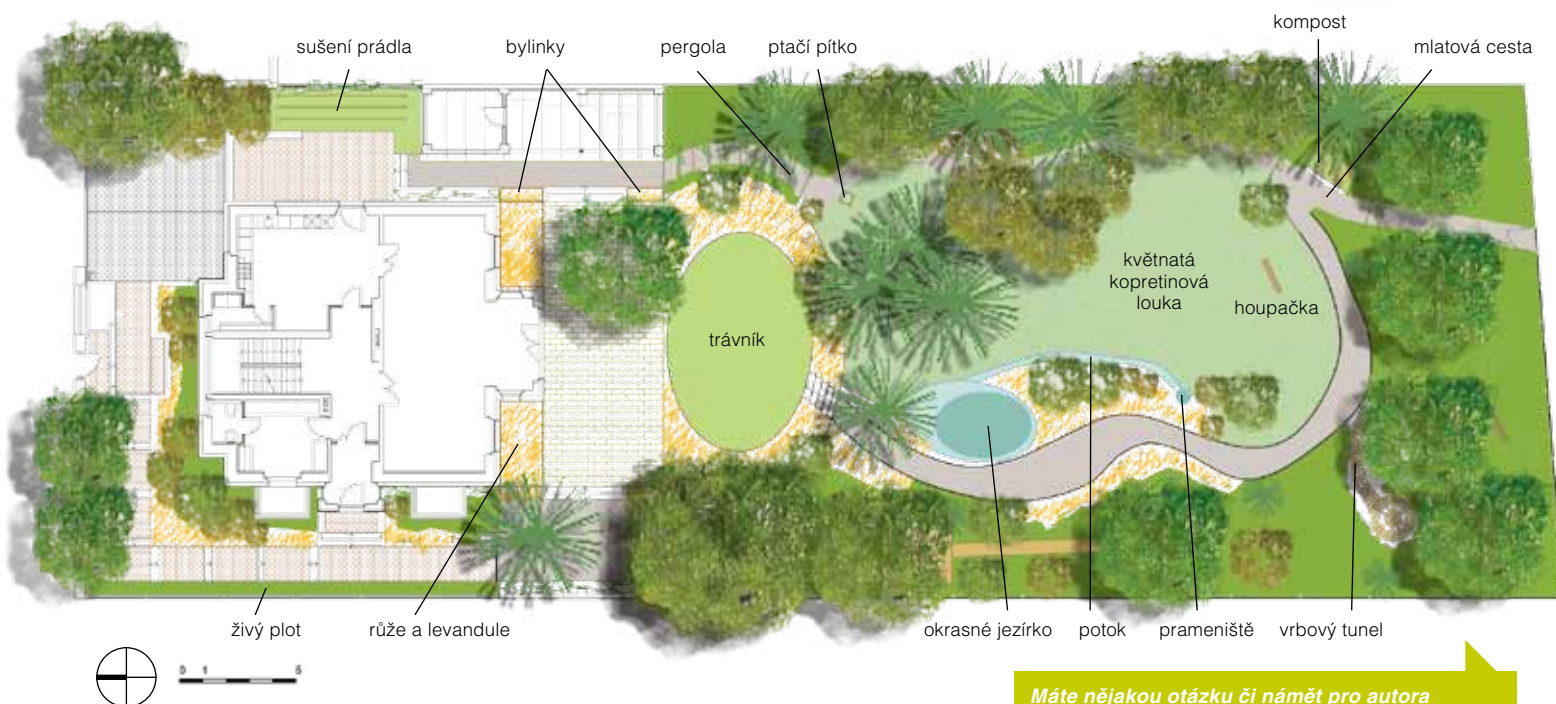
nejjednodušší. Seká se dvakrát ročně (koncem června a na podzim).

Přírodní jezírko a potok

Voda je základním elementem života. Zahrada bez jezírka by nebyla úplná. Voda provlhlí ovzduší a promění mikroklima celého prostoru, neboť k sobě přitahuje vše živé. K vodě přilétají ptáci, zalesněné tůňky navštěvuje vodní hmyz, přiskotačí sem žáby, slétnou se potápníci či další mnohačetné nájemnictvo. Duší lesní zahrady je i v tomto případě přírodní jezírko. Vlastní vodní plocha představuje asi 15 metrů čtverečních a výškový rozdíl centrální části je využit pro stavbu vodopádu, který poskytuje zajímavý vizuální i zvukový efekt. Vše je osázeno kombinací stálezelených i opadavých dřevin a travin v družích, včetně různých podsadbových rostlin, kapradin, trvalek a rododendronů. Sousední trávnická plocha je položena o 50 centimetrů výše než terasa a vytváří další rovnou plochu na pozemku. Divoká část zahrady je oddělena od trávnické plochy a vše plynule přechází v jeden celek. Jižním směrem od trávnického svahu nabírá zahrada přírodní styl s minimální údržbou – vidíme divoce rostoucí keře s ovocnými stromy a již zmíněnou květinovou louku. ✖

AUTORKA KONCEPTU ZAHRADY

LUCIE KOMENDOVÁ, M.SC. – zahradní a krajinná architektura
<http://www.zahradaproradost.cz>
 e-mail: zahrada@ateliergaia.cz

LEGENDA

Máte nějakou otázku či námět pro autora článku? Pište na vlastimil.ruzicka@bmczech.cz nebo na md@bmczech.cz